

ԿԵՍԱՆՔԻ ՑԻՍՈՒՆ ԽՄԱՍԱԼԻՑ ՏԱՐԵՆԵՐ

(Կենսագրական գիծեր Յօբելիար Գեր. Տ. Տիրայր Արքապատ. Մարտիկեանի)

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ մեր օրեաւու արժանաւորագոյն իշխանաւորներէն Գերշ. Տ. Տիրայր Արքեպատ. Մարտիկեանը բոլորեց իր կեանքի կէս գարու չըջանը, կէսէն աւելին անմնացորդ նուրիարերելով հայութեան հոգեռո - եկեղեցական և մշակութային - հայրենասիրական երախտալից սպասարկման:

Գերատանորհ Մըրբազանի տարեթիւերավարայայտուած կենսագրութիւնը հատեալուն է. —

Աւագանի անունով Տիգրան, ծնած է 1930 թ. Մայիսի 24 ին, Պէյրութ (Լիբանան): Նախնական կրթութիւնը ստացած է տեղւայն ազգային Սահակեան և Արգարեան Նախակրթաբաններուն մէջ:

1944-47 Երուսաղէմի Պատրիարքութեան Ժառանգ. Վարժարանի սան է:

1947 ին ծնողներուն հետ կը ներգաղթէու կը հաստատուի Երեան: Նոյն տարին կ'ընդունուի Երեանի օտար լեզուներու ինստիտուտի Անգլիական քաժինը, ապա, թողնելով ինստիտուտը, կը մտնէ Ս. Էջմիածնի Հոգեռոր Ճեմուանը:

1951 թ. Նոյեմբերի 1 ին կը ձեռնադրուի Սարկաւագ:

1952 ին գերազանց յաջողութեամբ կ'աւարտէ Հոգեռոր Ճեմուանի լսարանական բաժինը և կը նշանակուի Հոգեռոր Ճեմուանի քարտուղար:

1955 թ. Ակղոթիին, Մաղկազարդի օրը, Ս. Հարիսիմէի վանքին մէջ կուսակրօն քահանայ կը ձեռնադրուի Գերշ. Տ. Մահմակ Եպօ. Տէր Յազնաննիսեանի ձեռքով, ստանալով Տիրայր նոր անունը: Նոյն տարին կը նշանակուի Պաքուի (Ատրպէյճան) հայոց հոգեռոր հոգիւ և Թեմական լիոր հուրդի անդամ - քարտուղար:

1956 թ. Հոկտեմբերին, Մայր Տաճարի մէջ, Ն. Ս. Օծութիւն Տ. Տ. Վաղգէն Ա. Ամենայն Հայոց վեհ. Հայրապետէն կը ստանայ վարդապետական իշխանութիւն, ներկայացնելէ ետք իր աւարտածառ՝ Շաղագառութեան Պազարարը Հին Հայ Մատենագրութեան մէջ նիւթին շաւրջ:

1957 թ. կը նշանակուի Առաջնորդական Տեղապահ Ատրպէյճանի Հայոց թեմին:

1958 ին, Վեհափոռ Հայրապետի կար-

ցաւ փառաւոր ընդունելութեամբ մը քաղաքի «Սօֆիա» պանդոկին մէջ, Շուրջ 200 հասւիրեալներու գլուխն էր Ամեն. Տ. Մաքսիմ Պատրիարքը, կրօնից Նախարար Լուլօմիր Փօփօլ Կիրիլ և Մերտիսիսի շքանշանով պատուեց հայոց Առաջնորդը, ի նշան Պուլկար և Հայ ժողովուրդներու քարեկամութեան: Իսկ Տ. Մաքսիմ Պատրիարքը եկեղեցական շքանշանով մը զարդարեց կուրծքը Յարելեարին:

Կիրակի, 25 Մայիս, Հոգեղալստեան տօնին, մեր Ս. Աստուածածին Մայր Եկեղեցիին մէջ մատուցուած հանդիսաւոր Ս. Պատարագի ընթացքին Ամեն. Մըրբազանը խօսեցաւ կուռ քարոզ մը: Անդրադառնաւածի ետք օրուան տօնի մեծ խորհուրդին, Մըրբազանը իր խոր գոհունակութիւնը յայտնեց որ նոյն Առւրը Հոգիի շնորհներով է զարդարուած երբեմնի անոյշ պատանի սաղիմական իր սանը և

այսօրուան արժանաւոր Յարելեարը: Թեմական լիորհուրդը ապա շքեղ ճաշկերոյթ մը տուաւ մեծապատիւ հիւրերուն:

Յաջորդ օր, Մըրբազանները մեկնեցան ծովեղերեայ վառնա քաղաքը, ուր կազդուրունիու համար միացին շարաթմը, իրու հիւրը Եօսէֆ մետրապոլիտին:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Յունիսի 6 ին Աթէնքի ճամբրով վերադարձաւ Սուրբ Աթոռ, քաղցր և անջնջելի տպաւորութիւններ կրած Դանուրի զոյդ ափերու վրայ հաստատուած մեր բարեկեցիկ գաղութներուն տուած իր այցելութենէն:

Այս առիթով, Մըրբազան Պատրիարքը հրաւէր ուղղեց Ռումանիոյ և Պուլկարիոյ Ամենապատիւ Պատրիարքներուն այցելւու Ս. Երկիր:

Հաս կ'արձէ յիշել թէ առաջին անդամն էր որ Երուսաղէմի Ս. Աթոռոյ Պատրիարքը մը կ'այցելէր յիշեալ զաղութները:

գաղրութեամբ, հովուական այցելութեան կը մեկնի Ռումանիոյ և Պուլկարիոյ Հայոց թեմերը:

Նոյն տարւոյ աշնան կ'ընտրուի Աւազպէյճանի Հայոց թեմի Առաջնորդ, ուր կը պաշտօնավարէ մինչև 1960 թ.:

1960 ին միաձայնութեամբ Առաջնորդ կ'ընտրուի Ռումանիոյ և Պուլկարիոյ Հայոց թեմերուն և առ այսօր կը գտնուի ոյդ պատուալից պարտականութեան վրայ:

1964 թ. Հոկտեմբերին Ռումանական Հանրապետութեան կողմէ կը պարզեաւ-

Հայրապետը կը բարեհաճի զինք ձեռնաւթիւնի եղիսկոպոս:

1980 թ. Փետրուարին, արժանանալով Վեհափառ Հայրապետի բարձր գնահատութեան, կը ստանայ Արքութեան տիտղոս:

Տարեթիւերու այս սոսկական թուարկում իսկ պերճախօս վկայութիւն է Գերաշնորհ Սրբազնի կեանքի և գործունէութեան հարուստ ու բովանդակալից հաստրակական կշռի մասին:

Իրապէս ալ, Սրբազն Հայրը ուսու-

Յոթելեար Գերեք. Տ. Տիրայր Արքեպա. Մարտիկեան

տրուի Աստղ և այլ 7 շքանշաններով, Նման պարգևի կ'արժանանայ նուև Խաղաղութեան Համաշխ. Խորհուրդին կողմէ: Ներկայիս Սրբազնը Հայ փաքրամասնութեան ներկայացուցիչն է Ռումէնի Խորհրդարանի մէջ:

1964 թ. Նոյեմբերի 29 ին, հաւանութիւն առաջական Հոկեյոր Խորհուրդի և զոյտ թեմերու թիւմական Խորհուրդներու գրաւոր միջնորդութեանց, Վեհափառ

նողական տարիներէն իսկ, որ յերուսաղէմ և յէջմիածին, կը ներկայանայ փայտուն ընդունակութիւններով, գրեթէ մըշտապէս հանդիսանալով իր դասարանի և զոյտ վարժարաններու ամենաառաջաւոր սանը:

Հոգեոր-վարչական առաջին փորձութիւնը, հակառակ իր համեմատաբար շատ երիտասարդ տարիքին, իբրև Ասրպէյճանի, Լեռնային Դարաբաղի և Նախիջե-

ւանի հայութեան կրօնական Առաջնորդ, կ'արդիւնաւորուի տկնառաւ յաջողութեամբ։ Հիմնովին կը վերակազմաւորուի ոչ միայն եկեղեցական ներքին, հոգևործիսական կեանքը, կ'աճի քահանայական դասը, եկեղեցիները կ'օժառուին ներկայանալի երգչախումբերով, կը բազմապատկուի եկեղեցի յաճախողներուն, մանաւանդ երիտասարդներու, թիւը, լայնորէն կը ծաւալի իր հանդէպ համակրտնքը հայ ընտանիքներէն ներս, ինչպէս նաև՝ Առաքէյձանի կրօնական պետի Շեյխ-իւլիսլամի և կրօնից Կախարարութեան քով, այլև կը բարեկարգուին ու կը վերանորոգուին եկեղեցիները ու կ'ապահովուին աշտեսական-վարչական ամսուր հիմքերով։ Թէև ոչ դիւրին, սակայն չափազանց երախտաշատ աշխատանք։

Այս բոլորը, բնական է, չէին կրնար վրիպիւ և չվրիպեցուն Ն. Ս. Օծութեան անսադաշտէն։ Ուստի, ոչ պատահական ընտրութեամբ, նախապէս իրեւ հովուական այցելու, ասդա Ընարեալ Առաջնորդ Ջումանիոյ և Պուլկարիոյ հայոց զոյդ թեմերուն, կ'առաքուի յիշեալ երկիրները պաշտօնավարելու։

Արդէն հաստատուած իրողութիւն է, որ Գերաշնորհ Սրբազնը առաջին իսկ օրէն գործի կ'անցնի կորովի ջանասիրութեամբ, վարչագէտ եկեղեցականի ձեռնշհասութամբ այ ազգային-հայրանասիրուական լիովին գիտակցուած վարքագիծով։

Համաշխարհային Բ. Պատերազմի օրերէն ասդին նոր, գժուարին իրադրութիւն էր ստեղծուած հայ զոյդ գաղութիւներու ազգային և եկեղեցական կեանքէն ներս, որուն անդրագործը կը շարունակէր յարատեել Նորընափ Առաջնորդին առջև ծառացող այս կացութիւնը մեծ, որպէիւ նշանակութեամբ խնդիր մըն էր իր գործունէութեան և իր անձին ինքնահաստաման համար։ Պատիւ իրեն, որ կրցաւ լուծել զայն միանգամայն գրական՝ իր նախանձախոնդրութեան, հայրենասիրութեան, ամուր նկարագրին ու ճկուն քաղաքագիտութեան շնորհիւ։

Նախ հարկ էր ունենալ սպասուրկու եկեղեցական անձնակազմ, Այսօր արդէն նօթն է թիւը միայն իր ձեռնադրած քահանաներուն։ Հայրենիքն ևս կան, եր-

կու վարդապետներ իրենց հովուական պարտականութեան վրայ են։ Պարբերաբար պատասխներ մեկնած են Ս. էջմիածնի Հոգեուր ձեմարան և արժանացած եւ կեղեցական կոչման։

Միայն Ռումանիոյ թեմն ունի մօտաւորաբէս 20 եկեղեցի, 40է ուելի վճարուող աշխարհական պաշտօնեայ, Եթէ թեմի 1958 թ. ընդհանուր ծախսը եղած է ընդամենը 73 հազար, ապա 1978 ին՝ շուրջ 1 միլիոն և 600 հազար ուումանական լէ, մօտաւորաբէս այդքան ալ՝ խնայուած, թիւերու լիզուն յաճախ ուելի համազիշ է։ Միայն Սուշավայի մէջ բազմապիսի վերանորոգչական աշխատանքներ են կատարուած Զամգա, Ս. Խաչ, Ս. Սիմէոն և Հաճկատար Ս. Աստուածածին վանքերուն վրայ Բարեկարգուած և տափալթապառուած են չրջապահերը, յարդարուած և կահանարուած են ուխտաւորներու ըսպմաթիւ սենհակները, ցանկապառուած ու վերակառուցուած են հայկական գերեզմանառուները, գերեզմանատան մատուքը, օժուաւած են եկեքտրականութեամբ ու հեռածայնով։ Յազմավաստակ հայոգէտներ Յ. Ճ. Անրունիի և Վլատ Պընցիանուի շիրիմներուն վրայ գետեղուած են անոնց կիսանդրիները։ Պուքքէշի մէջ Մայր Եկեղեցին ու զանգակատունը, որոնք բաւական լինառուած էին վերջին բժուշացնեն երկրուշաբժէն, ոյսօր լիովին վերանորոգուած են։

Գերաշնորհ Սրբազնի խոհամ և հետեղական անվհատ ջանքերով եկեղեցիին վերադարձուեցաւ շքեղ Առաջնորդարանը։ Այս ևս ինքնին խիստ մեծ յաջողութիւն մըն է, որն այնքան բարեկար հետեանքը ունեցաւ կորճ ժամանակի մը ընթացքին։ Այստեղ են Առաջնորդ Սրբազնի բնտկարանը՝ համապատասխան քանի մը սենհակներով, գրասենեակներու, թեմական Ասրհանուրդի նիստերու գանձիճը։ Այստեղ Գերաշնորհ Սրբազնի իսկ մասնակցութեամբ գասախօսութիւններ կը տըրուին, հայ համալսարանական երիտասարդուներ ու երիտասարդուներ երեկոյթներ կը կազմակերպեն, կիրակնօրեայ գասընթացներու կը հետեւին, Տօնակատարութիւններ եղած են Աստուածաշունչի տպագրութեան 300ամեակի, Հ. Դ. Ալիշանի,

Արիմեան Հայրեկի, Կոմիտասի, և Շահովի
յարեւեաններուն առիթով:

Գերաշնորհ Սրբազնի ձեռներէցութեան, հայ մշտկոյթի հանդէպ տածածանոր գուրգուրանքին լուազոյն ապացոյցն է այսաւեղ բացոււած Հայ արուեստի և մշտկոյթի փոքրիկ, բայց բովանդակաւից մնայուն թանգարանը, բարձրաբուեստեկից ցանքան իրերով, զգեստներով, վարագոյրներով, մանաւանդ հայերէն մհծարժէք հնատիպ ու ձեռագրական ցուցանմուշներով։ Այս թանգարանի տոկայութիւնը լուազոյն կը նպաստէ Հայ Եկեղեցիին և ժողովուրդին ստեղծագործական կարելիութիւններուն և ձիրքերուն հանդէպ հիացական համարում ստեղծելուն, անոնց մշտկոյթային վարկը բարձրացնելուն Եւրոպայի այս կարևոր մէկ կեդրանին մէջ։

Ուռեմէն գիտական շրջանակներու և
բարձրաստիճան կրօնականներու հետ Սրբ-
բազանը մերձաւոր կտապ կը պահէ նաև
գիտական-մշակութային հարցերու տարբ-
չութեամբ։ Քառեցաւ, որ Սրբազանը
Ուռեմանիոյ Արեւլագէտներու Ընկերու-
թեան անդամ է։ 120 հազար տափառնա-
կով ուռեմաններէն իր թարգմանութեամբ
հրատարակուեցաւ «Հայկական Հէքիաթ-
ներ» գողարիկ ժողովածուն։ Հրատարա-
կութեան է յանձներ չուրջ 25 քարոզներէ
բազեացած գրքոյե մը, որը չուտով լոյս
կը տեսնէ Ս. Աթոռիս Տպարանէն,

Գերաշնորհ Տիրապյր Սրբազնը շեշտը ուղած ուշադրութեան ու խնամքի կ'արժանացնէ զայդ թեմերուն յատուկ ազգային-նեկեղեցական, մասնաւոնդ ծիսական աւանդութիւնները, որոնք գաղպալթի հագեսր և ազգային զգացումներուն վրայ խորապէս բարերար ներգործութիւն կ'ընկն, նպաստելով Եկեղեցիի բարեգարդման և ազգապահպանման նուրիական գործին։ Այս առաւմով մատնանշելի կը մնան առանձնապէս Սուչավայի Հոծկատար Ս. Աստուածածին վանքի տօնի հանդիսաւոր կտտարումն ու Ռումանահայ բռնոր վանքերուն տրուած ուխտաւորներու այցը։ Առաջինին կը մասնակցին նաև բազմաթիւ Ռումանացիներ, որոնք նոյնպէս ստարապիկ ու ծնկաչոք կը բարձրաւան վանքն ի վեհ, կ'ունինքը Սրբա-

զանի հոգեպարար Պատարագը Քարոզը
կ'ըլլայ ամենէն ոգեսրիչ հոգեկան խթա-
նը: Ապա հաւաքական սեղաններու շուրջ
կը վայելն առաջանցառութեալ. ըստ աւան-
դութեան, պահպանուած սովորութիւն է
Անիոկան հնամեայ տարիներէն մնացած:
Այս երջանիկ առիթ մըն է գաղութի հաշ-
յութեան բազմաթիւ անդամներու ամէն-
ամեայ օգտաշատ հանդիպման: Զանգուտ-
ծային ուխտագնացութիւնը նմանապէս
բարեպատեհ իրողութիւն մըն է Ռուման-
իայ զանազան կողմերը բնակութիւն հոս-
տատած հարիւրաւոր հայերու քանի մը
օրեր տեսզ համատեղ ներկայութեան և
փոխադարձ մերձեցման: Արբազան Հայութ
միշտ ներկայ է: Դարձեալ շահողը ազգա-
պահպանման սուրբ գործն է:

Շնորհիւ իր զգաստ, խելամիտ և
հիմնավին ոռողջ, ազգին ու հարազատ
Եկեղեցին շահները տեսականապէս երաշ-
խաւորած քաղաքագիտութեան, մհծապէս
շահնած է զոյգ երկիրներու թէ՛ կրօնա-
կան, թէ՛ պետական բարձրագոյն իշխա-
նութեանց համակրանքը: Այսանդ կարևոր
նշանակութիւն ունին նաև իր անձին ու
նկարագրին բարեմանութիւնները՝ բանի-
մացութիւն, իրատեսութիւն, գործարա-
րութիւն, հմտութիւն նաև տեղական լե-
զուներուն, անմիջականութիւն, անկեղ-
ծութիւն, գուտորթամիտ ու չէնչող զրու-
ցակցութիւն, նիւմոր, նրբանկատութիւն:

Գերաշնորհ Սրբազնի հաւատոյ հանգանակի և բոլոր ձեռնարկումներուն անգիւնաքարը իր անպայման հաւատարմութիւնն է Մայր Աթոռ Ս. Հջմիածնին և անոր երախտաշատ Գահակովին՝ Ն. Ս. Օծութիւն Տ. Տ. Վազգէն Վեհափառ Կաթողիկոսին հանդէպ: Ասոր քիւրեղեայ ցուցանիշն է Սրբազնի քառորդ դարեային քննանուիրումը Մայր Աթոռի պատգամներուն ու թելագրութիւններուն, որոնց ծնոծ է ինքը՝ հայոց բազմադասաւութիւնը:

Այս մարզի իր գործունէութեան մէկ պայծառ դրսեորումն է նաև այն լոյնուսիրտ ասպնջականութիւնը, որ Գերաշնորհ Սրբազնը ընծայած է Վեհափառ Հայրապետին, Պոլսոյ արժանապատիւ Պատրիարք Շնորհք Սրբազնին, թեմակալ շաբարք մը առաջնորդներու և եպիսկոպոս-

ներու, որոնց այցը այնքան բարերար գեր է կտառարած, բոցավառելով գաղութի հայեցի զգացումներն ու ամբապնդելով անոր գոյատենելու կամքն ու հուատաքը Դարձեալ այս մարզի անոր գործունչութեան մէկ հպարտ արտայտյառութիւնն է այն, որ զոյգ գաղութներու կազզը Մայր Հայրենիքի հետ Սրբազանի ջանքերով ա'լ աւելի սերտ ու հանապազօրեայ է։ Հայրենի աշխարհէն այստեղ Սրբազանին կողմէ հիւրընկալուած են՝ Արամ Խաչառուրեան, Մարիէտտա Շահինեան, Արարատ Ղարիպեան, Սերո Խանզադեան, Եզրաս Հասրաթեան, Զաւէն Դուլարչեան, Ալեքսանտր Յարութիւնեան, Եղուարդ Թօփչեան . . . Այստեղ գրկաբաց Հայյավարից հիւրընկալուած է նաև հայոց մեծերէն Ուիլելմ Սարոյեանը։

Սրբազանի յիսնոմեակի և արքութեան տըւչութեան զոյգ տոիթներով Երաւանականի Տ. Եղիշէ Ամենապատիւ Սրբ-

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնէն Զեզի կը յդենք հայրական սիրոյ ողջոյններ ու ամենաբարի մաղթանքներ՝ վերստին շնորհաւորելով Զեր մօտ բան տարիներու ծառայութիւնը իրեւ Առաջնորդ Ռումանիոյ և Պուլկարիոյ հայոց՝ միշտ եռանդալից, միշտ ոգեշնչուած, միշտ պաշտպան մեր նախնեաց սուրբ աւանդներուն, միշտ հաւատարիմ Մայր Աթոռիս։

ՎԱԶԳԻՆ Ա.

Մայրագոյն Պատրիարք և Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց

Տիրայր Սրբազանը, որուն հոգին բիւրեղացումնն ու մտքի ծէաբձակումը սկսաւ երուսաղէմի մէջ, այսօր մեր Եկեղեցին տիրական անհատականութիւններէն մէկն է։

Անիկա ուխտիալ զինուորի հաւատարմութեամբ եւ, հակառակ իր երիտասարդ տարիին, խորապէս հասուն խոհեմութեամբ սրբազան զրօշի նման միշտ բարձր կը պահէ Վազգէն Ա. Վեհափառի, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի և Հայրենիքի հեղինակութիւնը, նուիրականութիւնն ու փառքը։

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊՈ. ՏԵՐՄԵՐԵԱՆ
Պատրիարք Հայոց Երուսաղէմի

Եռորդ չորս շաբաթներէ ի վեր Զեր ներկայութիւնը մեր մէջ ուրախութեամբ լեցուց զմեզ։ Յիշատակելի պիտի մնայ Զեր այցելութիւնը այս պատմական քաղաքը . . . Մենք յատկապէս գոհ մնացինք, որ Դուք սիրուցիք զեզ Զեր երիտասարդ հոգեւորականի ազնիւ վերաբերմունքով եւ մեր ժողովուրդին ընծայած Զեր բարի օրինակով։

Զեր համակրելի բնաւորութեամբ լաւ տպաւորութիւն եւ յիշատակ ձգեցիք մեր ժողովուրդին վրայ։

Որեւէ ատեն եթէ փափարիք մեզի այցելել, երբեք վարանում մի ունենաք, եկէք։ Այդ առաւել մեզ համար հանոյք պիտի պատճառէ, երբեմն ալ մասամբ թեթեւացնելով մեր ծանր բեռը։

ԵՆՈՐՀՔ ԱՐՔԵՊՈ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ
Պատրիարք Հայոց Թուրքիոյ

Սրբագանը, ուր որ գնաց, իր աշխոյժ և հաճելի բնաւորութեամբ, իր խանդավառ խօսքով, իր եկեղեցականի լուրջ գիտակցութեամբ բոլորին վրայ ալ լաւ տպաւորութիւն թողուց: Ս. էջմիածնէն այսպիսի առաջին առաջին անգամն էր, որ նոր շրջանի Դպրելանքն եկեղեցական մը կ'այցելէր, որուն լրջութիւնն ու եկեղեցականի պատրաստութիւնը ամէնուն գնահատանքին արժանացան:

ՍԵՐՈՎԱԲԵ ԱՐՔԵՊՈՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
ԿԱՅՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ ԵՒՐՈՎԱՅԻ ՀԱՅՈ

Մեր թեմին համայնքներուն մէջ Զեր ներկայութիւնը, Զեր անձին համակրելիութիւնը եւ Զեր սրտէն բխած անկեղծ խօսքերը մեծ գոհունակութիւն պատճառած են մեր հաւատացեալ ժողովուրդին:

ԹՈՐԴՈՄ ԱՐՔԵՊՈՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
Առաջնորդ Ամերիկայի Հայոց Արեւելեան Թեմի

Արդարեւ, իրեւ ամբասիր եւ նուիրեալ հոգեւոր առաջնորդ մը, Դուք անձնուիրաբար ծառայեցիք մեր եկեղեցիին, ստանձնելով երկու կարեւոր գաղութներու եկեղեցական թէ մշակութային հոգը, եւ այդ կերպով արժանացաք Զեր հօտին սիրոյն ու գնահատանքին: Զեր գործունէութեան արծագանզներով, ինչպէս Զեր կատարած այցելութիւններով, Զեր վաստակին ու տնձին հմայրը տարածուեցաւ նաեւ Զեր հսմայնքն դուրս, Սփիւրքի այլ գաղութներէն ներս:

Այս օրերուն, երբ այնքան սակաւ են իրական արժանիքներով օժտուած հոգեւոր առաջնորդները, Զեր անունը կը կանգնի քիչ թիւով ընտրեալներու կողքին, որոնք կոչուած են մեր եկեղեցին եւ հաւատաւոր հօտը ժողովուրդին առաջնորդելու մեր նախահայրերու ուղիէն:

ԱԼՔԻՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
Նախագահ Հայկական Բարեգործական Ընդհ. Միութեան
ՓԱՅԼԱԿ ԱՆԹԱՊԵԱՆ
